

GLEDAMO

Vila je iskala ljubezen, našla pa človeka

S slovensko praižvedbo *Ondine*, igre o prelepi vodni vili, ki z nadčloveško prodornostjo, razumskih spon odrešeno čustvenostjo in s pregrešno prostodušnostjo v človeški svet vnaša precej nemira in nemalo zmede, se je na veliki oder Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica vrnil režiser Janusz Kica. V tej sezoni bodo *Ondino* ponovili še nocoj, jutri in v petek, 10. junija.

NOVA GORICA ▶ Igro francoškega književnika in diplomata **Jeana Giraudouxa** so v Parizu krstno uprizorili leta 1939, slovensko praižvedbo pa je *Ondina* dočkala komaj zdaj v prevodu **Jake in Srečka Fišerja**. V **novogoriškem gledališču** so šele pred premiero izvedeli, da se v nekem predalu že dolgih štirideset let praši starejši prevod taiste igre - v gledališkem listu se prevajalec **Aleš Berger** spominja, kako ga je francoska uprizoritev *Ondine* očarala že leta 1974, nakar je igro prevedel in skušal zanjo večkrat ogreti domače gledališke ustvarjalce, vendar vsakič zaman.

Naposled je *Ondina* pritegnila **Janusza Kico**, pravšnjega režiserja zanjo. "*Ondina je sen*," slišimo v predstavi in se spomnimo, da je Kica pred osemnajstimi leti na oder ljubljanske Drame postavil slovito uprizoritev Calderonove igre *Življenje je sen*, nekaj let pozneje pa na novogoriškega najprej Shakespeareov *Sen kresne noči* in zatem še avtorsko priredbo Carrollove *Alice*.

Čarobno prepletanje vilinskega in stvarnega sveta režiser na istem odru nadaljuje z *Ondino*, ki jo je ob dramaturški pomoči **Ane Kržišnik Blažica** in **Martine Mrhar** oblikoval kot poetično in obenem družbenoangažirano igro na izčiščenem prostranem odru (za scenografijo je poskrbel **Marko Japelj**). Izkoriščena ni samo horizontala, marveč še bolj globina; oder se razteza od rampe, tokrat potisnjene čez nekaj prvih vrst v

parter, vse do najglobljega kotička, odkoder na prizorišče stopajo najrazličnejša bitja.

V nenavadni, gostobesedni igri, ki se ponaša tako z liričnimi kakor hudomušnimi dialogi, se splete več ostrih nasprotij. Najočitnejši je kajpak trk človeškega in vilinskega sveta, se pa večkrat iz oči v oči soočijo tudi posamezniki docela različnih nravi. Številna bližnja srečanja nasprotij v tokratni uprizoritvi še podkrepi izrazito črno-belo kontrastiranje tako v scenografiji kakor kostumih, ki jih je oblikovala **Bjanka Adžić Ursulov**, pa tudi v glasbi **Artura Anecchina**, zdaj mehkobni, sanjavi, že naslednji hip pa domala balkansko žurerski, vselej ustrezni vtoglavim dramskim preobratom. V njihovem osrčju je povečini naslovna junakinja, vodna vila *Ondina*, iz katere je **Arna Hadžialjević** ustvarila novo močno vlogo. Petnajstletnici, ki so jo še kot čisto majhno našli na obrežju jezera, zdaj pa se je razvila v postavno mladenko, eterično bitje v prosojni oblekici, igralka večše vdihne široko paleto čustev, začevši s punčkasto vznemirjenostjo in zaletavo navdušenostjo nad vsem mogočim, v uvodnem prizoru zlasti nad lepim, četudi butastim vitezom **Hansom**; **Nejc Cijan Garlatti** ga duhovito upodobi kot snobovskega, pavje našopirjenega plemenitaša v neudobnem oklepu, domala donkihotsko pojavo, ki pa se postopoma upeha na življenjskih razpotjih in izgublja nadzor nad lastnim ravnanjem.

Najprej se sooči z Ondininima posvojiteljema, ribiškima zakoncema **Evgenijo (Ana Facchini)** in **Avgustom** (upokojeni igralec novogoriškega gledališča **Ivo Barišič**). Pred vitezom sta pohlevna in uslužna, pred Ondino pa se trudita biti stroga. Vendar obupujeta nad nemogočo, karseda muhasto dečvo, ki se silovito postavi v bran celo pokojni postrvi, malo prej oboževanega viteza, s katerim bi se na vrat na nos poročila, pa zgrožena zaradi njegove mesojedosti nemudoma označi za tepca. *Ondina* ne pozna ne napisanih ne nenapisanih družbenih pravil, kar jo v težave spravi zlasti ob njenem vstopu v svet dvorjanov in plemičev. Tu se sooči z vitezovo zaročenko **Berto - Urška Taufer** jo upodobi kot tudi navzven mračno, zlovešče, namrgodeno in odrezavo dekle. Da bi bila vse godlja še bolj zapletena in teatralna, se izkaže, da je "plemkinja" **Berta** pravzaprav izgubljena hči ribiškega para, ki je posvojil najdeno *Ondino*.

Ne samo nasprotja, igro zaznamujejo tudi nastopi v parih. Ob ribiškem in nesojenem *Ondina - Hans* sta tu še dobrodušna kraljica **Izolda (Helena Peršuh)** in muhasti, strogi, a pravični kralj **Herkul (Jože Horvat)**, vilinski poglavarski par upodobita **Marjuta Slamič** kot ledena ondinska kraljica in **Radoš Bolčina** kot šegavi, igrivi kralj čarovniških veščin in obenem neusmiljeni vladar vilinskega sveta, medtem ko **Kristijan Guček** in **Žiga Udir** upodobita par sodnikov, vzvišenih in brezčutnih japijev, častitljivih predstavnikov družbe, ki niti ne opazi, da se pod njenimi škornji v prah spreminja vse, kar je občutljivega in pristnega. Ideali se razblinijo kot milni mehurček.

ANDRAŽ GOMBAČ

V novogoriški *Ondini* v naslovni vlogi blesti Arna Hadžialjević, viteza Hansa pa upodobi Nejc Cijan Garlatti.